

‘Meer witte jas dan pak met das’

**Lubbert Dijkhuizen (61),
hoogleraar RU Groningen**

Ik ben geen bedrijvenoprichter, daarvoor mis ik de commerciële kwaliteiten. Ik zie mezelf meer als kenniswerker en -make-laar, vaak in samenwerking met bedrijven. Diepgaand onderzoek en publicaties staan voorop, mij past de witte jas van het laboratorium beter dan een pak met das.’

Koolhydraten – dat is het sleutelwoord voor het onderzoek van microbioloog Lubbert Dijkhuizen. Hij verwierf patenten op het modificeren van koolhydraten voor gezonde voeding. ‘Zoals zetmeel uit aardappelen, dat gaat overal in, van koekjes tot ijs-

jes en yoghurt. Doel is een tragere opname van koolhydraten in het lichaam. Vergelijk het met een witte en een bruine boterham: de bruine verteert langzamer, maar je haalt er beter energie uit.’

‘Valorisatie’ betekent voor Dijkhuizen netwerken, zorgen dat kennis goed bij bedrijven terechtkomt en tot gezonder voedsel leidt. Hij is mede-initiator en wetenschappelijk directeur van het Carbohydrate Competence Center (CCC) – een publiek-private samenwerking van negentien bedrijven en zes kennisinstellingen, als AVEBE, Friesland-Campina, Danone en DSM, met de Rijksuniversiteit Groningen, Wageningen University en onderzoeksinstituut TNO. ‘CCC

is stevig ingebed in de topsector *agrofood*, en doet ook onderzoek naar bioraffinage: hoe energie, chemicaliën en bioplastics te halen uit planten – voor als de aardolie op is. Een zogenoemde *BioBased economy*.’ De financiering van CCC komt voor een kwart uit het bedrijfsleven, een kwart uit kennisinstellingen, en de helft uit subsidies. ‘Wij zijn op zoek naar financiering, met de vraag hoe bedrijven willen bijdragen aan onderzoek voor de lange termijn. Daarop kan CCC aanstellingen van promovendi baseren.’

Hij benadrukt: ‘Voor alle geregeld met patenten en contracten heeft de Groningse universiteit gelukkig goede mensen. Het CCC kost me zeker een kwart van mijn tijd, maar ik ben fulltime wetenschapper en hoogleraar. Wat mij de meeste voldoening oplevert, is het opleiden van jong talent.’

Het is echt de geestdrift en creativiteit van de wetenschappers zelf.’ Hooguit is het aan bestuurders om ervoor te zorgen dat ondernemerschap kan gedijen.

Noorda ziet niets om ‘over te somberen’. Hij maakt een vergelijking met succesvolle voorbeelden in Zwitserland, rond Boston en Silicon Valley in Verenigde Staten. Op zeker moment moet zo’n bedrijf weg uit de comfortabele omgeving van universiteit en subsidies. Noorda: ‘We spreken nog onvoldoende de potenties aan. Nederland is echt goed in toepassingen op het gebied van moleculaire

biologie, voeding en gezondheid. Maar het ontbreekt aan durfkapitaal. In Amerika spreiden investeerders de risico’s over universiteiten – daar zijn ze niet bang om iets te doen.’

De drie genomineerden zijn alle actief in de *life sciences* en de *agrofood*, niet toevallig twee van de negen topsectoren waarmee de overheid – in samenwerking met het bedrijfsleven – Nederland internationaal wil positioneren. De overheid stelt zich vooral op als faciliteerder, van vestigingsbeleid en fiscaal regime tot infrastructuur en vakonderwijs.

Dat streven heeft al tot heel wat vage taal

geleid, maar intussen maakte het kabinet harde afspraken met universiteiten. Over onderwijs en onderzoek, maar ook valorisatie.

‘Van kennis naar bedrijfje,’ zegt directeur Frank Zwetsloot van Science Alliance, ‘dat lijkt een voortvarend concept. Als het om financiering gaat, zijn er twee keuzes. Begint de wetenschapper zelf een bedrijfje met zijn patent, of verkoopt hij dat aan een multinational? Dan is het wel zaak de baten af te wegen tegen de kosten van het ondernemerschap. De keuze voor het laatste maakte de afgelopen jaren wel de meeste energie los.’ ■